

(НИН, 04.12.2008)

Већ у јесен 2009. економска криза би могла да изазове грађански рат у Сједињеним Америчким Државама, а потом и распад те државе на неколико делова. Тако је гласила прогноза коју је пре десет година изнео доктор политичких наука, декан Факултета за међународне односе Дипломатске академије Министарства иностраних послова Русије Игор Панарин. У то време су његова предвиђања деловала фантастично, али се сада многа међу њима стварно збивају. Сада читаоцима представљамо нову верзију прогнозе професора Панарина, која је већ на први поглед спорна, можда чак има и потенцијал да изазове скандал. Професор Панарин објашњава због чега су Сједињене Државе смислиле монетарну реформу, за кога ради Обама и зашто би Русији било боље да успостави истински пријатељске везе са Кином.

Игоре Николајевичу, како сте уопште дошли на идеју о распаду САД, и то још 1998, када је та земља доживљавала прави просперитет и била неопозиви светски лидер?

- У септембру 1998. у Аустрији је одржана међународна конференција "Информациони рат". Тамо сам представио своје анализе. Од 400 учесника у сали је било 150 из Америке, и када сам изнео прогнозу да ће се Америка распасти на делове у сали се зачуо не само жамор, већ прави крик. Међутим, све што сам рекао било је утемељено. Још тада је било јасно да је главна сила која може да разори САД заправо финансијско-економска.

Долар нема никакво покриће. Спољни дуг Америке стреловито расте, а њега почетком 80-их година прошлог века уопште није било. Кад сам први пут 1998. изнео своју прогнозу о распаду САД тај дуг је већ премашио два трилиона долара. Данас износи више од 11 трилиона. То је пирамида која ће се неминовно срушити.

Мислите да ће се срушити целокупна америчка привреда?

- Већ се руши. Финансијска криза је довела до тога да су од пет највећих и најстаријих банака на Волстриту њих три већ престале да постоје, а две су на ивици опстанка. Вихови губици су највећи у историји. Сада је на делу замена система финансијске регулације на глобалном плану: Америка више неће бити светски регулатор.

Ко ће је заменити?

- Постоје две земље које претендују на ту улогу: Кина са огромним резервама и Русија као земља која би могла да преузме улогу регулатора на евро-азијском простору. Управо је завршен самит двадесеторице (Г-20) у Вашингтону и догодило се нешто веома индикативно. Учесници су предочили нову архитектуру међународних односа у којој ће кључну улогу имати ММФ. Међутим, Фонду су потребна финансијска средства. Зато су се учесници самита обратили Кини и Јапану замоливши их да обезбеде новац. Златне и девизне резерве Кине износе више од два трилиона долара, та земља је највећи

кредитор САД и сада ће неминовно утицати на политику ММФ. Није нимало случајно, међутим, да се председник Ху Ђинтао на самиту састао са двојицом лидера – председником Русије и премијером Велике Британије. Наиме, званични јесењи сусрет Г-20 треба да се одржи у Британији. А сусрет са председником Русије – као земље која предлаже основна начела реконфигурације светског финансијског система – такође се сасвим прецизно уклапа у кинеску визију процеса реформи.

Све је јасно кад је реч о светским лидерима. Али да се вратимо на САД. Шта је то што указује на могућност распада те земље?

- Постоји читав комплекс узрока. Прво, у САД ће расти и продубљивати се финансијски проблеми. Милиони грађана остали су без уштеђевине. Цене и стопа незапослености нагло расту. На ивици краха су компаније као Јенерал моторс и Форд, што значи да ће читави градови остати без посла. Гувернери већ крајње резолутно захтевају новац од федералног центра. Повећава се незадовољство које су досад обуздавали само избори и нада да ће Обама донети чудо. Међутим, већ на пролеће ће бити потпуно јасно да чуда нема. Други чинилац је рањива и крхка политичка структура САД. На територији Америке не постоји јединствено законодавство. Нема чак ни јединствених саобраћајних прописа. Прилично је крт тај скелет који везује Сједињене Државе. Чак и у америчким оружаним снагама у Ираку има много оних који немају америчко држављанство већ ратују зато што им је то држављанство обећано. Тако је војска која је својевремено представљала чувени амерички лонац за таљење већ одавно престала да обавља функцију кохезивног фактора америчке државе. Коначно, ту је и расцеп међу елитом, који се врло јасно испољава у условима кризе.

Кажете да ће се земља распасти. Како? Јасно је да је на југу Мексико... Ко још?

- Можемо говорити о очекиваном распаду на шест делова. Први део је пацифичка обала САД. Овде као пример можемо да наведемо Сан Франциско: у њему 53 посто становништва чине Кинези. Гувернер државе Вашингтон је етнички Кинез, главни град те државе Сијетл називају капијом кинеске емиграције у САД. Пацифичка обала ће постепено пасти под утицај Кине, то је потпуно очигледно. Други део је онај на југу Америке – то су свакако Мексиканци. Тамо је шпански већ понегде постао државни језик. Онда је ту и Тексас који се отворено бори за независност. Атлантска обала САД сасвим је други етнос и менталитет и њу можемо поделити на два дела. Наравно, ту су и централни рејони захваћени депресијом. Подсећам да је пет централних савезних држава у којима живе Индијанци већ прогласило независност. Наравно, то је схваћено као шала, као занимљива политичка представа. Али, чињенице су чињенице. На северу је јак утицај Канаде. Аљаску можемо ми да затражимо назад. Ионако је, заправо, дата у закуп...

А шта ће се за то време дешавати са доларом?

- Године 2006. склопљен је тајни споразум Канаде, Мексика и САД о припреми за увођење неке врсте нове новчане јединице која треба да се зове амеро. То може да значи припрему за замену долара. При том би новчанице од 100 долара, које су преплавиле свет, могле једноставно да буду “замрзнуте”. Рецимо, под изговором да их фалсификују терористи и да их зато треба посебно проверавати.

Реците нам нешто детаљније о том распаду елите. Мислите да је то распад на демократе и републиканце?

- Уопште се не ради о тој врсти поделе. У руководству САД постоје две групације. Прву бисмо могли назвати “глобалистима” или “троцкистима”. Њихову идеју је својевремено

формулисао Лав Троцки: не треба нам Русија, већ светска револуција. Троцкисти су на совјетску Русију гледали као на базу, полазиште за успостављање контроле над целим светом. Другу групу држе суверенисти, који теже процвату сопствене земље.

Представници тих двају кланова постоје и у Демократској и у Републиканској странци. Речит пример имали сте код гласања за антикризни план Хенка Полсона који је предложила републиканска администрација. У почетку су тај план у Конгресу рушили управо републиканци.

Ко је на челу тих кланова?

- Код глобалиста кључне фигуре су државни секретар Кондолиза Рајс и потпредседник Дик Чејни. Међу суверенистима кључна места заузимају министар одбране Роберт Гејтс, директор ЦИА Мајкл Хејден и директор Националне обавештајне службе адмирал Мајк Маконел. Глобалисти су углавном представници финансијске елите, док суверенисти потичу из редова оружаних снага, обавештајних служби и војноиндустријског комплекса. У последње време дошло је до отворене конфронтације тих двају кланова. У децембру прошле године суверенисти су предочили извештај у коме је потпуно негирана тврдња да Иран поседује нуклеарни програм. То је било у директној супротности са тезама Дика Чејнија и Кондолизе Рајс. Други веома важан догађај збио се приликом конгресне расправе о петодневном кавкаском рату (сукоб Русија-Грузија). Глобалисти оличени у Кондолизи Рајс тврдили су да је рат почела Русија и да она за то мора да буде кажњена. У ствари, Грузија је пројекат Кондолизе Рајс. Представници обавештајне заједнице су изнели дијаметрално супротни став – тврдили су да је рат почела Грузија. Реч је, дакле, о отвореном сукобу веома истакнутих политичких личности.

Уз кога је Обама?

- Суверенисти које предводи Гејтс били су главни актери који су омогућили Обамину победу. Зато ће од њега захтевати промену генералног курса. У том смислу, веома је индикативна чињеница да се на републиканца Гејтса гледа као на најважнијег кандидата – свеједно да ли ће остати министар одбране САД или ће можда постати државни секретар. То је утицај суверениста на председника. Узгред, не треба заборавити да је свој први званични састанак Обама имао управо са представницима америчких обавештајних служби.

Шта за Русију значи победа суверениста?

- Нама то пружа доста добру шансу, зато што су управо суверенисти деловали као наши савезници на кавкаском фронту. По посети Дмитрија Медведева Америци видимо није било никакве опструкције у вези са догађајима на Кавказу. У Вашингтону је владала прилично мирна и позитивна атмосфера.

Шта треба да ради Русија да би избегла потресе који би могли да наступе у вези са могућим економским колапсом САД?

- Морамо да унапређујемо и развијамо рубљу као регионалну валуту. Морамо коначно да формирамо пристојну нафтну берзу на којој ће се све трансакције одвијати у рубљама. Коначно је пре неколико дана потписан споразум Русије и Белорусије да се коначно пређе на то да се трговина нафтом и гасом обрачунава у рубљама. То је тек почетак процеса којим би рубља требало да прерасте у регионалну валуту. Када је реч о трговини струјом са Казахстаном и Белорусијом, ту смо већ прешли на нашу валуту. Сада имамо сасвим јасан задатак: до краја 2008. морамо да закључимо што је могућно више уговора у рубљама за 2009. То је поуздан начин да избегнемо све дубљу глобалну кризу. Морамо да се ослободимо свих веза са финансијским Титаником, који ће, чврсто верујем,

САД ће се распасти

Пише: Игор Панарин
петак, 05 децембар 2008 17:08

у најскорије време незаустављиво кренути на дно.

(Известија)

Приредила и превела с руског: Љиљана Недељковић